

Beste natuurvrienden,

Het zal velen onder jullie ook opgevallen zijn dat er in het laatste half jaar zeer veel publicaties zijn geweest over de grenzen van de intensieve landbouw die wel eens bereikt kunnen worden.

Dit valt samen met de uitkomst van het Insectenarmageddon waarbij in een zeer gedegen Duits onderzoek werd vastgesteld dat er een afname van 76% insecten is vastgesteld.

Publicaties rond de mestfraude en bodem 'verarming' door te scherpe mest en stikstof, naast de stikstofdeposities van het verkeer spreken daarbij ook boekdelen.

De aanzienlijk afname van zeldzame en algemene vogelsoorten en hun aantallen, en "*De sombere resultaten van 16 jaar meetnet bermflora*" (titel van een lezing van Paul Boddeke) geven ook een sterke vermindering van plantensoorten aan.

Alles hangt met elkaar samen. Vast staat dat het slecht gaat met de biodiversiteit.

De landbouw is een van de grote factoren die naar een aanzienlijke vermindering van natuurwaardes leiden door de afhankelijkheid en toename van het gebruik van pesticides en kunstmest.

Omdat het areaal dat de landbouwgebieden in Nederland beslaat zo groot is en de natuurgebieden zo klein, ontkomen deze gebieden niet aan de beperkingen die de invloeden van de landbouw veroorzaken. Industrie, verkeer en onze soort, de homo sapiens op zichzelf al, spelen hierbij grote rollen.

Echter de landbouw kan ook een bakermat worden voor een zich herstellende natuur.

Zonder een gezondere landbouw gaat het niet lukken.

Onze minister Carola Schouten is zelf van mening dat het roer om moet ook al zal dat niet makkelijk zijn. Toch heerst er een gevoel dat we op een punt zijn gekomen dat de wal het schip moet keren. En net als met het klimaatakkoord rijst de vraag of we op tijd zullen zijn.

De natuurkokers van Doornik zoals die door Louis Dolmans zijn opgebouwd zijn een van de voorlopers die ons de weg wijzen naar hoe het anders kan. 10 jaar geleden was hij een uitzondering. Nu praat iedereen over **Natuurinclusieve** Landbouw.

In dit kader vond ik het fijn gevraagd te worden als gids van een excursie naar dit gebied. Graag wil ik daarbij de functie van de natuurkokers toelichten en hoe het werkt. Daarbij ook inspelen op hoe voedselbossen een stap verder gaan, o.a. doordat ze geen monocultuur voorstaan.

Een aantal van jullie weet daar best het nodige van. Maar daarnaast wil ik deze excursie in het kader plaatsen van een toekomst waarbij natuurinclusieve landbouw het tij zal kunnen keren. Daartoe zal ik me de komende week verder oriënteren. Ik nodig jullie hierbij uit om, voor zo ver je mogelijkheden dat toelaten, het zelfde te doen, nu of later. Zodat we allemaal ons steentje kunnen bijdragen in een algemeen bewustwordingsproces dat hopelijk verandering te weeg brengt. Daarbij heb ik op de volgende pagina een aantal sites en artikelen van de laatste maanden aangehaald.

Toen ik vorige week in de natuurkokers langs liep was het een groot genoegen. De groene waas van de wintertarwe, de mooie heggen, een mooie zonsondergang en vele soorten vogels, kramsvogels, koperwieken, staartmezen, enz. Er valt vooral ook veel te genieten. Ik hoop een leuke route te kunnen volgen en hoop velen van jullie volgende zaterdag ter ontmoeten en natuurlijk dat het weer meezit!

Met vriendelijke groet, Alice Kuijf

Even googelen op **NIL: Natuurinclusieve Landbouw** levert het volgende op:

- <https://www.nern.nl/deltaplan-biodiversiteitsherstel>
- <https://www.hetkontakt.nl/regio/heusdenenaltena/algemeen/153447/partridge-project-officieel-afgetrapt-in-almkerk>
- <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23868>
- <http://www.steunpuntan.nl/nieuws.cfm?nieuws=30-mei-2018-een-systeembenadering-voor-natuurinclusieve-landbouw>
- <https://www.wur.nl/nl/show-longread/Kringlooplandbouw-een-nieuw-perspectief-voor-de-Nederlandse-landbouw.htm>
- <http://edepot.wur.nl/422392>
- https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?utm_source=newsletter&utm_medium=e-mail&utm_campaign=user-mailing&msg=24783

Even een kleine selectie van een aantal krantenartikelen gerelateerd aan dit onderwerp

- Weg met het hokjesdenken in de landbouw AMMONIAKDEAL BOEREN WANKELT 5 VRAGEN OVER STIKSTOFBELEID Volkskrant wo 7 november 2018-12-09
- Natuur tot rampgebied verklaard de Volkskrant 30 oktober 2018
- De boer is de kop van Jut de Volkskrant za 11 aug 2018 (mestfraude)
- Eerlijke Landbouw 7 december 2008 Commentaar Volkskrant
- Landbouw New Deal voor de Boeren
- Bosvruchten: rapportage voedselbouwen in het bos Wouter van Eck wo 28 november 2018-12-09
- Bomen moeten terug op het Land Agroforestry in opkomst NRC 22 juli 2018-12-09
- Een biologische biet dankzij uitgeruste grond de Volkskrant 27 augustus 2018

